

The mitzvah of Gezel haGer

1. Vayikra 5:21-26 (Koren tr. c/o sefaria.org)

(כא) נִפְשׁ כִּי תִחַטָּא וּמַעַלָה מֵעַל בְּדֹ' וְכַחַשׁ בְּעֵמִיתוֹ בְּפִקְדוֹן אוֹ בְתִשׁוּמַת יָד אוֹ בְגִזְלָה אוֹ עֲשָׂק אֶת עֵמִיתוֹ: (כב) אוֹ מִצָּא אֲבָדָה וְכַחַשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל שִׁקְרָה עַל אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחַטָּא בְהִנְיָה: (כג) וְהָיָה כִּי יִחַטָּא וְאָשָׁם וְהִשְׁבִּיב אֶת הַגִּזְלָה אֲשֶׁר גָּזַל אוֹ אֶת הַעֲשָׂק אֲשֶׁר עָשָׂק אוֹ אֶת הַפִּקְדוֹן אֲשֶׁר הִפְקִיד אֹתוֹ אוֹ אֶת הָאֲבָדָה אֲשֶׁר מִצָּא: (כד) אוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יִשְׁבַּע עָלָיו לְשִׁקְרָה וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְחִמְשִׁיתוֹ יֹסֵף עָלָיו לְאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בַיּוֹם אֲשֶׁמְתוֹ: (כה) וְאֵת אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַד' אֵיל תְּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְפָּה לְאֲשָׁם אֵל הַכֹּהֵן: (כו) וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי ד' וְנִסְלַח לוֹ עַל אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לְאֲשָׁמָה בָּהּ:

If a person sin, and commit a trespass against the Lord, and lie to his neighbour in that which was delivered him to keep, or in a loan, or in a thing taken away by violence, or have wronged his neighbour; or have found that which was lost, and have lied concerning it, and have sworn falsely; in any of all these that a man does, sinning in that: then it shall be, because he has sinned, and is guilty, that he shall restore that which he took violently away, or the thing which he has deceitfully acquired, or that which was delivered him to keep, or the lost thing which he found, or all that about which he has sworn falsely; he shall even restore it in the principal, and shall add the fifth part more to it, and give it to him to whom it belongs, in the day of his trespass offering; and he shall bring his guilt offering to the Lord, a ram without blemish out of the flock, according to the value of a guilt offering, to the priest: and the priest shall make atonement for him before the Lord: and it shall be forgiven him for anything of all that he has done wherein to incur guilt.

2. Bamidbar 5:6-8 (Koren tr. c/o sefaria.org)

(ו) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטָּאת הָאֵדָם לְמַעַל מֵעַל בְּדֹ' וְאָשָׁם הַנֶּפֶשׁ הַהוּא: (ז) וְהִתְוַדוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהִשְׁבִּיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְחִמְיִשְׁתוּ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אָשָׁם לוֹ: (ח) וְאִם אֵין לְאִישׁ גָּאֵל לְהִשְׁבִּיב הָאֲשָׁם אֵלָיו הָאֲשָׁם הַמּוֹשֵׁב לַד' לַכֹּהֵן מִלֶּבֶד אֵיל הַכִּפָּרִים אֲשֶׁר יִכְפֹּר בּוֹ עָלָיו:

Speak to the children of Yisra'el, When a man or woman shall commit any sin that men commit, to do a trespass against the Lord, and that person be guilty; then they shall confess their sin which they have done: and he shall make restitution for his trespass in full, and add to it its fifth part, and give it to him against whom he has trespassed. But if the man have no kinsman to whom restitution may be made for the trespass, let the trespass which is recompensed to the Lord, be the priest's; beside the ram of the atonement, whereby atonement shall be made for him.

3. Talmud, Bava Kama 109a

"ואם אין לאיש גואל להשיב האשם" וכי יש אדם בישראל שאין לו גואלים? אלא בגזל הגר הכתוב מדבר.

"And the man has no redeemer, to return the asham" – Is there an Israelite who lacks redeemers? But the text is talking about theft from a *ger*.

4. Talmud, Bava Kama 108b-109a

משנה: הגוזל את אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש ואשם לבניו או לאחיו...
גמרא: אמר רב יוסף אפילו לארנקי של צדקה.

Mishnah: One who steals from his father, swears to him, and then [the father] dies, pays the core amount plus one-fifth and an *asham* to his sons or his brothers...

Gemara: Rav Yosef said: Even to the tzedakah box.

Different from normal restitution

5. Tosafot to Bava Kama 110b כסף

מכאן נראה דכהן אין יכול למחול...

We see from here that the kohen cannot forgive it...

6. Talmud, Bava Kama 110a

אמר רבא: גזל הגר שהחזירו בלילה לא יצא, החזירוהו חצאין לא יצא. מאי טעמא? "אשם" קרייה רחמנא.

Rava said: Theft from a *ger* may not be returned at night, and may not be returned partially. Why? The Torah calls it *asham*.

7. Bamidbar 18:9 (Koren tr. c/o sefaria.org)

זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקְדָּשׁ הַקְּדוֹשִׁים מִן הָאֵשׁ כָּל קָרְבָּנִם לְכָל מִנְחָתָם וְלְכָל חַטָּאתָם וְלְכָל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יִשִּׁיבוּ לִי קְדָשׁ קְדוֹשִׁים לְךָ הוּא וּלְבָנֶיךָ:
This shall be thine of the most holy things, reserved from the fire: every offering of theirs, every meal offering of theirs, and every sin offering of theirs, and every guilt offering of theirs, which they shall render to me, shall be most holy for thee and for thy sons.

8. Talmud, Zevachim 44b

"אשר ישיבו" זה גזל הגר

"which they shall render to me" – this is theft from a *ger*.

9. Tur Choshen Mishpat 367

הגוזל הגר ונשבע לו ומת, אפילו זקפה עליו במלוה דהשתא הו"ל נכסי הגר וזכה במה שבידו, אפ"ה צריך להוציא הגזילה מידו ליתנה לצדקה:

One who steals from a *ger*, swears to him, and then [the *ger*] dies – even if he converted it to a loan, so that this is already the *ger's* asset and he acquired it, still, [the thief] must remove the theft from his hand, to give it to tzedakah.

Atonement for a sin against Hashem

10. Talmud, Bava Kama 110b

אמר אביי: ש"מ כסף מכפר מחצה, דאי לא מכפר, הוה אמינא מהדר ליורשין. מ"ט? אדעתא דהכי לא יחב ליה.

Abbaye said: We see that [paying the] money atones partially. If it did not atone, I would have said [that where one gave the money to the kohen and died before bringing the korban], the money should return to the heirs [of the thief]. Why? He did not pay it with this in mind.

11. Rabbi Samson Raphael Hirsch, Commentary to Bamidbar 5:8

שכן בשבועתו לא רק כיחש לאדם, אלא גם כיחש לד'...

In his oath, he not only denied it to man, but he denied it to Gd...

12. Rabbi Yosef Karo, Beit Yosef Choshen Mishpat 367

ומדנקט "ונשבע" משמע הא לא נשבע זכה מן ההפקר ואינו צריך להוציא מידו. ואפשר דהוא הדין ללא נשבע...

Saying "and he swore" sounds like if he did not swear, then he acquired [the stolen money] from *hefker* and he need not produce to. But perhaps the law is the same where one did not swear...

13. Talmud, Bava Kama 110b

בעי רבא: כהנים בגזל הגר יורשין הוּו או מקבלי מתנות הוּו? ... ת"ש "עשרים וארבע מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו... וגזל הגר" וקא קרי מיהת 'מתנה', ש"מ מקבלי מתנות הוּו, ש"מ.

Rava asked: Are kohanim considered heirs or recipients of gifts regarding theft from a *ger*... Come and hear: "Twenty-four gifts of kehunah were given to Aharon and his descendants... and theft from a *ger*." It is called a gift; we see that they are gift recipients. We see that from here.

14. Talmud, Bava Kama 109b

ת"ר: הרי שהיה גוזל כהן מנין שלא יאמר הואיל ויוצא לכהנים והרי הוא תחת ידי יהא שלי? ודין הוא אי בשל אחרים הוא זוכה בשל עצמו לא כ"ש!...

If the thief was a kohen, how do we know that he may not say, "Since it goes to the kohanim, and it is in my possession, I may keep it"? It is logical – if he can acquire from others, he certainly should be able to acquire of his own!...

15. Talmud, Bava Kama 109a

הרי שגזל הגר ונשבע לו ושמע שמת הגר, והיה מעלה כספו ואשמו לירושלים ופגע באותו הגר וזקפו עליו במלוה, ומת, זכה הלה במה שבידו דברי רבי יוסי הגלילי. ר' עקיבא אומר אין לו תקנה עד שיוציא גזילו מתחת ידו.

If one stole from a *ger* and swore to him and then heard that the *ger* died, and he was bringing his money and *asham* to Jerusalem and then he encountered that *ger*, who converted it to a loan, and then [the *ger*] died, [the thief] acquired what is in his possession, per Rabbi Yosi haGlili. Rabbi Akiva said: He cannot repair it until he produces what he has.

Why to the kohen?

16. Midrash, Mechilta d'R' Yishmael Masechta d'Nezikin 18

- חביבין הגרים שבכל מקום הוא מזהיר עליהם "וגר לא תלחץ" "וגר לא תונה" "ואהבתם את הגר" "ואתם ידעתם את נפש הגר". רבי אליעזר אומר: גר לפי שסיאורו רע לפיכך מזהיר עליו הכתוב במקומות הרבה.
- רבי שמעון בן יוחאי אומר: הרי הוא אומר "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו", וכי מי גדול, מי שאוהב את המלך או מי שהמלך אוהבו? הוי אומר מי שהמלך אוהבו, שנאמר "ואוהב גר".
- חביבין הגרים שבכל מקום הוא מכנן כישראל:
- נקראו בני ישראל עבדים, שנאמר "כי לי בני ישראל עבדים", ונקראו גרים עבדים, שנאמר "לאהבה את שם ד' להיות לו לעבדים".
 - נקראו ישראל משרתים, שנאמר "ואתם כהני ד' תקראו משרתי אלקינו יאמר לכם", ונקראו הגרים משרתים, שנאמר "ובני הנכר הנלוים על ד' לשרתו".
 - נקראו בני ישראל אוהבים שנאמר "ואתה ישראל עבדי יעקב וגו' זרע אברהם אוהבי", ונקראו הגרים אוהבים שנאמר "ואוהב גר".
 - נאמר בישראל ברית, שנאמר "והיתה בריתי בבשרכם", ונאמר בגרים ברית, שנאמר "מחזיקים בבריתי".
 - נאמר בישראל רצון, שנאמר "לרצון להם לפני ד'", ונאמר בגרים רצון, שנאמר "עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי".
 - נאמר בישראל שמירה, שנאמר "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל", ונאמר בגרים שמירה, שנאמר "ד' שומר את גרים".
- אברהם קרא עצמו גר, שנאמר "גר ותושב אנכי עמכם". דוד קרא עצמו גר, שנאמר "גר אנכי בארץ", ואומר "כי גרים אנחנו לפניך ותושבים ככל אבותינו כצל ימינו על הארץ ואין מקוה", ואומר "כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי". ...

One more point

17. Rabbi Aharon Lichtenstein, *The Embedded Message*

<https://www.etzion.org.il/en/tanakh/torah/sefer-bamidbar/parashat-naso/embedded-message>

But why must the laws of *gezel ha-ger* appear in Parashat Naso? The underlying idea, the motto which appears again and again throughout the first two parashot of the book of Bemidbar is "le-mishpechotam le-beit avotam" - "according to their families and by the house of their fathers." The beginning of the book of Bemidbar is filled with the idea of family and tribal roots. However, there is a psychological danger stemming from feelings of tribal rootedness and connection; it can lead to disregard and even hostility towards all outsiders, towards all those not belonging to the clan.

While Judaism sees the family and the nation as central to Jewish identity and consciousness, it is well aware of the danger to which these loyalties can lead when taken to an extreme. It is for this reason that we are commanded with regard to *gezel ha-ger* in the middle of Parashat Naso. It is precisely the *ger*, the foreigner, lacking the sense of familial, tribal and national roots, who is most vulnerable to the atmosphere pervading the beginning of Sefer Bemidbar. Therefore, the Torah commands us here to deal with the *ger* exactly as we would with our fellow Israelites.